

Double Pink x Lochinvar x Paula Vapelle

Mange år med roser

Tekst: Knud Pedersen.

Som dreng hjalp jeg til i mine forældres planteskole. Det var før mekaniseringen for alvor tog fart, så dengang avlede man det meste selv i planteskolerne. Der var frugttræer og bærbuske, allétræer, roser, prydbuske, hækplanter og stauder. Det man som dreng kunne hjælpe til med var at prikke stiklinger. Ude mellem roserne gjaldt det om at binde op efter okuleringen. I begyndelsen brugte vi bast, senere brugte vi gummibånd, og til sidst de gummilapper, som hedder OCV-lapper. Jeg blev fascineret af det lille øje, der blev sat ind i grundstammens rod, og som efter et år kunne vokse op til en smuk plante med vidunderlige duftende blomster. Jeg kom til at foretrække roserne. Roserne blev mine favoritter. Jeg lærte mig selv at okulere roser, da jeg var 14 år gammel, og siden da har roserne betydet utrolig meget for mig. Jeg fandt min kæreste og nuværende kone i Botanisk Have i Aarhus. Da vi var helt unge tilplantede vi et lille stykke med roser på en tilstødende mark med hjælp fra familie, når vi havde fri fra skole og læreplads. Det blev begyndelsen til det, der i dag hedder Rosenposten.

I mange år dyrkede vi et stort antal roser, men kun få sorter. Størstedelen gik til eksport. Èt år havde vi okuleret mere end 600 000 roser. Men det gik ikke så godt, for den vinter blev så hård, at næsten alle roserne døde. Det har været et liv med opgang og nedgang med roser. På trods af det har jeg altid elsket roser. De giver så store oplevelser med deres duft og smukke blomster. Jeg begyndte at samle på dem, og her på gården var der et område nær ved haven, som ikke blev brugt til noget. Der var der plads til mange forskellige roser, og der mødte jeg de charmerende pimpinelleroser. De tiltrak sig opmærksomhed ved at være de tidligste i blomst. Kært barn har mange navne, det må vi også sige om pimpinellerosen. Carl von Linné var den, som først navngav den vilde pimpinellerose, som fik navnet *Rosa pimpinellifolia*. Der siges, at han syntes de nye småblade på rosen lignede dem på urten pimpinelle, *Sanguisorba minor*, som han tidligere havde kaldt *Pimpinella sabor*. På dansk hedder rosen klitrose, eftersom den ofte vokser vildt på sandklitter, blandt andet på Jyllands vestkyst, og pryder strandkanten med

sine enkle hvide blomster og senere sorte hyben.

Rosa pimpinellifolia er nok den vildrose, der har det største udbredelsesområde. Den vokser fra Island helt til Himalaya. Den hedder også *Rosa Spinosissima* eller skotsk rose. I England hedder den Burnet Rose og i Sverige hedder den fyldte hvide form Finlands hvide rose. Samme rose hedder Midsommerrosen i Finland.

'Double Blush' Foto: Knud Pedersen

I begyndelsen af 1800-tallet blev der forædlet mange spinosissimahybrider med forskellige blomsterfarver. Disse roser blev meget populære på grund af deres hårdførhed og sundhed. De var højeste mode frem til omkring 1816, da de måtte vige pladsen for

genblomstrende roser med gener fra *Rosa chinensis*, kinarosen.

Spinossimaroserne blomstrer kun én gang tidligt på sæsonen, men til gengæld får de næsten alle meget fine høstfarver og spændende hyben.

'Double White' Foto: Knud Pedersen

Pimpinelleroserne er ualmindelig smukke, har en forførerisk duft og er så vinterhårdføre, at de ikke kan dø af frosten her i Danmark. Desværre blomstrer de kun én gang om året i 4 uger. Inspireret af David Austins forædlingsarbejde med gamle roser blev det min lidenskab at forsøge at få disse hårdføre pimpinelleroser til at blomstre hele året. Det viste sig at være en svær opgave. Pimpinelleroserne er tetraploide. Det betyder, de har fire par gener med forskellige egenskaber som f.eks. genblomstring eller éngangsblomstring. Genet for éngangsblomstring er er dominerende, så kun når alle fire par giver remontering, vil rosen kunne

blomstre flere gange. Jeg kunne især godt lide de pimpinelleroser, som her runde blomster med mange kronblade. Det er sorter, som vi i Danmark kender under navne som 'Double Blush', 'Marbled Pink', 'Double White', 'William III', og 'Andrewsii' samt David Austins pimpinellehybrid 'Lochinvar'. Desuden anvendte jeg de to remonterende pimpinellehybrider, som den belgiske forædler Ivan Louette har forædlet, 'Paula Vapelle' og 'Mon Amie Claire'.

'William III' Foto: Henny Johansson

Remonterende 2011. Foto Knud Pedersen

Som forventet kom der ingen genblomstrende roser ud af de første krydsninger. Men jeg fortsatte med at krydse de nye krydsninger med hinanden og med de ovennævnte sorter. Min glæde var stor, da der endelig kom en pimpinellerose, der blomstrede hele sommeren til frosten kom.

Remonterende 2011 a. Foto Knud Pedersen

Men efter prøveokulering måtte jeg indrømme, at blot genblomstring ikke kvalificerede en rose til at blive introduceret på markedet. Blomsterform og modstandsdygtighed mod regn og først og fremmest sundhed må også være i orden. I 2010 fik jeg for første gang to pimpinellifolia hybrider, som blomstrede fra maj til den første frost. De duftede skønt, men havde ikke helt de blomster, som jeg søgte; men de kunne bruges i det fortsatte forædlingsarbejde, eftersom de satte hyben.

'William III' Foto: Knud Pedersen.

De følgende år kom der flere remonterende krydsninger, og efter 16 års arbejde kunne vi præsentere to nye remonterende pimpinellifoliaroser i forbindelse med verdenskonferencen i København, WRC 2018.

'Peter Boyd' Foto: Knud Pedersen.

Den velkendte engelske spinosissima ekspert Peter Boyd døbte to nye remonterende pimpinelleroser. En rød varietet blev døbt *'Peter Boyd'* efter ham. Det er en halvdobbelt, kompakt, typisk pimpinellifolia med blomster fra maj til frosten kommer. En anden hedder *'Blushing Love'*. Det er en vidunderlig enkelt rose med hvidrosa blomster, som blomstrer hele sommeren til efteråret. Flere spændende hybrider er på vej. Den første gule remonterende står nu parat til at blive opformeret, og hensigten er at fremelske typiske pimpinelleroser i forskellige farver, som kan blomstre fra maj til frosten.

Spinosissimahybrider i marken hos Knud Pedersen.

'Queen Mary' x 'Lochinvar'. Foto: Knud Pedersen.

'Double Blush' x M. A. C.
Foto: Knud Pedersen.

'Double Blush' x 'Lochinvar'.
Foto: Knud Pedersen

'Sommerfrugt' danner mange hyben.
Foto: Knud Pedersen.

'Andrewsii' x 'Mon Amie Claire'.
Foto: Henny Johansson

'Blushing Love' remonterende.
Foto: Knud Pedersen.

'Prairie Magic'. Foto: Knud Pedersen.

'William IV'. Foto Knud Pedersen.